T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:27
Sayı: E-120.07.03-1971915

7/43793
GK 152
ACELE

Sayı : E-72079556-610-23702811
Konu : Soru Önergeleri (7/43793)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.05.2026 tarihli ve 1851528 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Karabük Milletvekili Sayın Cevdet AKAY tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/43793 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/43793 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 49EAFE85-13A1-4A9F-A529-DB5318A6A90A Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr
Bilgi için:Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No:(312) 705 73 30

Karabük Milletvekili Sayın **Cevdet AKAY**'a Ait **7/43793** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Türkiye'de çocuk nüfusuna ilişkin veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her yıl açıklanmaktadır. 2025 yılına ilişkin veriler TÜİK tarafından 20 Nisan 2026 tarihinde açıklanmıştır. Açıklanan verilere göre Karabük ilinin toplam nüfusu; 2025 yılında 249.614 olup 0-17 yaş aralığında kişilerden oluşan olan çocuk nüfusu 44.838 kişidir. Çocuk nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı %18 olarak açıklanmıştır.

2013 yılında 230.251 olup 0-17 yaş aralığında kişilerden oluşan olan çocuk nüfusu 50.309 kişidir. Çocuk nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı %21,8 olarak açıklanmıştır.

TÜİK tarafından açıklanan 2009-2024 yıllarına ilişkin istatistiklere göre Karabük iline ait toplam doğurganlık hızı verileri incelendiğinde; 2009 yılında Karabük ilinin toplam doğurganlık hızının 1,66 iken 2014 yılında 1,56 ve 2024 yılında ise 1,19 olarak belirlenmiştir.

Çocuk nüfus oranında gözlemlenen değişim çok bileşenli ve dinamik bir yapı arz etmektedir. Söz konusu orandaki seyrin değerlendirilmesinde, münhasıran tek bir etkene atıfta bulunulması bilimsel açıdan yeterli olmamakta; mezkûr olgunun, birbiriyle etkileşim hâlindeki yapısal, sosyo-ekonomik ve demografik değişkenler bütünü çerçevesinde ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda; doğurganlık hızındaki gözlemlenen azalış; evlilik oranlarının azalması, ortalama ilk evlenme yaşının yükselmesi, hane halkı büyüklüğüne ilişkin tercihlerin dönüşümü, ilin coğrafi ve yapısal özellikleri, göç hareketleri, kentleşme ve sanayileşme süreçlerinin demografik yapı üzerindeki etkileri ve küresel ölçekte müşahede edilen demografik eğilimlerin yansımaları gibi pek çok faktörün bileşik etkisiyle şekillenmektedir. Bakanlığımız, görev ve yetki alanına giren hususlarda; il düzeyinde demografik göstergeleri ihtiva eden çalışmaları periyodik olarak takip etmekte ve söz konusu verileri gerekli analitik değerlendirmeler çerçevesinde politika geliştirme süreçlerinde girdi olarak kullanmaktadır.

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar Karabük'te ve ülkemiz genelinde bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir. Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin desteklenmesi, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından "Aile Yılı" olarak ilan edilmiştir. Yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailelerin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak 19 bini aşkın faaliyet düzenlenmiştir. Aile Yılı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla yılın, yalnızca tematik bir yıl olmanın ötesine geçerek aile bilincini toplumun her kesiminde pekiştiren, aile değerlerini gündelik yaşama taşıyan ve aile olmanın kıymetini her platformda görünür kılan güçlü bir toplumsal harekete dönüşmesi sağlanmıştır. Aileye dair yürütülen bu kapsayıcı yaklaşım, kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplumun iş birliğiyle bütüncül bir yapıya kavuşturularak; toplumun temel taşı olan ailenin güçlenmesine kalıcı katkılar sunmuştur. Aile Yılında ivme kazanan çalışmaların uzun vadeli ve bütüncül bir politika çerçevesinde yürütülmesi amacıyla 2026/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus 10 Yılı" ilan edilmiştir.

15 Mayıs 2024'te yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi,

refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır. Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanları ile Diyanet İşleri Başkanının yanı sıra ilgili Bakanlık ve kurum/kuruluşunun temsilcilerinin yer aldığı Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Koordinasyon Kurulu aracılığıyla eylem planının etkin takibine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, il koordinasyon kurulları aracılığıyla il eylem planları da uygulanmaktadır.

Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu sosyal hizmet merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. Karabük ilinde bulunan Karabük Merkez ve Safranbolu SHM aracılığıyla gerekli sosyal hizmet müdahaleleri, koruyucu önleyici çalışmalar ve danışmanlık/rehberlik/yönlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında çalışmalar devam etmektedir. AEP'in yanı sıra anne babaların kendi potansiyellerini ve güçlü yönlerinin farkına varmalarını sağlamak, çocuklarıyla olan etkileşimini ve aile içi iletişimi güçlendirmek, ebeveynlik ile ilgili olumlu tutum ve davranışları desteklemek ve değişime yönelik aile odaklı pratikleri hayata geçirmek amacıyla Modüler Aile Eğitim Programı da uygulanmaktadır. Program, "Kendini Bilmek", "Doğum Öncesinden Ergenliğe Gelişim", "Aile İçi İletişim", "Çocuk Yetiştirme Tutumları, "Çocuk Yetiştirmede Güçlendirici Yaklaşımlar", "Sosyal Medya, Dijital Oyunlar ve Bilişim Araçları", "Okul Hayatı ve Çocuk" ve "Geleceğe Sağlam Adımlar" olmak üzere 8 ana modül; "Olumlu Ebeveynlik Becerileri", "İşlevsel ve Yılmaz Aile Olabilmek", "Riski Fark Etmek: İhmal ve İstismar" ve "Yeni Bir Ülkede Ebeveyn Olmak" olmak üzere 4 ek modülünden oluşmaktadır. Program, en fazla 30 kişilik gruplara tutum ve davranış değişikliğini destekleyecek şekilde kapalı oturum olarak 9 ila 12 hafta süresince verilebildiği gibi daha geniş katılımcı kitlesine açık oturum olarak seminer şeklinde de verilmeye uygun hazırlanmıştır.

Aile Danışmanlığı hizmeti, Aile Danışmanlığı, Evlilik Öncesi Danışmanlık, Boşanma Süreci Danışmanlığı ve Bireysel Danışmanlık olmak üzere 4 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki meslek personeli aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir.

Aile yılında aileler için dijital bir rehber olma özelliği taşıyan "İlk Öğretmenim Ailem Mobil Uygulaması" hayata geçirilmiştir. Bu uygulama ile anne babaların olumlu ebeveynlik tutum ve becerilerine sahip olmalarını desteklemek, sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamak, anne babaların çocuklarının sağlıklı gelişimlerindeki rolünü güçlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, uygulama kapsamında vatandaşlarımızdan iletilen sorular uzmanlarımız tarafından cevaplanmaktadır. Uygulama marketlerden ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

Aile ve Gençlik Fonu kapsamında "Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi" aracılığıyla yuva kuracak gençlerimiz hem maddi olarak hem de eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile desteklenmektedir. Projedeki 200-250 bin TL tutarındaki kredide, 2 yılı ödemesiz ve faizsiz 48 ay vade söz konusudur. Proje kapsamında imzalanan iş birliği protokolleriyle çeşitli sektörlerde çiftlere yönelik değişen oranlarda indirimler de sunulmaktadır. Proje kapsamında ilk çocuğuna sahip olan ailelerin geri ödemelerinin 12 aylık taksiti hibe edilerek kalan kısmı 12 ay ertelenmekte; ikinci çocuğu doğan ailelerin ise kalan tüm geri ödemeleri hibeye dönüştürülmektedir.

Bununla birlikte 633 sayılı Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 4 üncü maddesi doğrultusunda yürütülen Doğum Yardımı programı kapsamında canlı doğan birinci çocuk için 300 TL, ikinci çocuk için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocuklar için ise 600 TL tutarında yardım yapılmakta iken 30/03/2025 tarihli ve 32857 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik doğrultusunda; Türk vatandaşlarına, 1/1/2025 ve sonrasında canlı doğan çocukları için başvuru yapılması ve Türkiye'de ikamet ediyor olmaları koşuluyla birinci çocuk için tek seferlik 5.000 TL, ikinci çocuk için başvurunun yapıldığı ay itibarıyla 5 yaşını doldurana kadar (60'ıncı ay dâhil) aylık 1.500 TL, üçüncü ve sonraki çocuklar için başvurunun yapıldığı ay itibarıyla 5 yaşını doldurana kadar (60'ıncı ay dâhil) aylık 5.000 TL tutarında doğum yardımı yapılmaktadır. Bu tutarları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranını geçmemek üzere belirlenecek oranda artırma yetkisi Cumhurbaşkanı uhdesindedir.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğün önüne geçilmesi, çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. SED Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan da desteklenmesini temel almaktadır. SED Hizmeti ile desteklenen ve okul çağında olan çocukların, akademik, sportif, sanatsal ve kültürel açıdan da güçlendirilmesi esastır.

Bu kapsamda ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunma ihtiyacı oluşacak çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın SED Hizmeti kapsamında çocukların ailesi yanında bakımı, yoksulluğun dezavantajlı etkilerinden ve her türlü risklerden korunması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

2026 Ağustos ayı itibari ile 197 binden fazla çocuğumuz SED kapsamında desteklenmekte olup Karabük ilinde 291 çocuğumuz desteklenmektedir.

Bu kapsamda desteklenen çocuklar 3 aylık dönemler halinde ailesi yanında izlenerek;

- ✓ Çocuk ve gençlerin suça sürüklenmelerini, zararlı alışkanlık edinmelerini ve sokakta çalıştırılmalarını ve çocuk işçiliğini engelleyecek koruyucu, önleyici, eğitici ve geliştirici rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmakta,
- ✓ Zorunlu eğitim kapsamında olan sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlandırılan çocukların eğitim görme ve eğitime devam etmelerine ilişkin izlemeler yapılmakta,
- ✓ Beden ve ruh sağlığının veya bedensel, duygusal, sosyal ya da ahlaki gelişimi hakkında da destek sağlanmakta olup çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik bir hizmet sunmaktadır.

Ayrıca ihtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınması önerilebilmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk döngüsünden çıkarmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda Eğitim Materyali, Ücretsiz Ders Kitabı, Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması, Öğrenci Barınma, Taşıma ve Yemek Yardımı, Öğrencilerin Ulaşım Giderlerine Yönelik Yardımlar ve Öğle Yemeği Yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Öte yandan çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler Bakanlığımız internet sitesinden takip edilebilmektedir.